

Queer kultúra és queer anyagok

Horváth Gideon műveiről

*Arról sem szólok, hogy a természet joga ellen
Sithon mint lehetett hol férfit, hol pedig asszony.
Ovidius: Átváltozások*

Méhviaszból formázott Hermafroditus fekszik, fejét felemeli, ujjával frontálisan előre, a befogadó vélt helye – szó szerint néző pontjára – mutat. Póza távolról a Louvre-ban őrzött társáéra emlékeztet, de hiányzik belőle annak nyugalma, önmagába vetett bizalma, ahogy felkínálja magát a szemlélőnek. Ez mintha valami külső erőtől szorongana, védekezni és menekülni készen állandó készenlétben lenne. A főalak mögött párnák (utalásként Bernini kiegészítésére?) és erotikus szimbólumok: kagyló, gránátalma, és magánmitológiai utalások, mint a faun-nyelv.

A mű tulajdonképpen összegzése Horváth Gideon művészetének: a természet és a kultúra fogalmi határain való elmélkedésnek, a queer élet vizsgálatának, a kultúra normatív meghatározásaival szembeni ellenállásnak. Az anyaghasználat és a választott forma is különleges, méhviasz, ahol márványt vagy hasonló kemény, időtálló, azaz tudat alatt is férfiasnak gondolt tulajdonságokkal azonosított anyagot várnánk, művészettörténeti párhuzamok és mitologikus elemek a modern kor identitásproblémáinak kifejezésére. A természet fogalma ugyanis nem természetes, nagyon is problematikus, valójában kulturális hatalmi struktúrákat képez le: nem le-, hanem előírja azt, amit természetesnek, azaz adottnak kell látnunk. A queer ez ellen lázad, és a jelenségek teljes körét akarja bemutatni, a teljes és individuális szabadságra törekszik a fennálló rend ellenében.

A méhviasz különleges anyag: természetes, jól megmunkálható, ki van téve a környezeti változásoknak, de mégis ellenálló. Esztétikai értelemben szép, semmi sem mutatja ezt jobban, mint az *Ágyékunk gyümölcse* című mű, ahol a magok és a héj egyedi megmunkálása megmutatja az anyag képzőművészeti értékeit.

A méhviasz különleges tulajdonsága, hogy alkalmas az elmúló idő érzékeltetésére azáltal, hogy a környezeti hatások, különösen a hőmérséklet változása, nagymértékben deformálják. Az *Érés* című, a Kiscelli Múzeum kertjében felállított installáció ezt helyezi előtérbe, az acélszárakon lógó méhviasz gyümölcsök a nap hevétől lassan megérnek és az alattuk elhelyezett tálakba csöpögnek. Ugyanez a folyamat, de a természeti kép helyett a kulturális hatás kerül előtérbe az *Dominancia* című művön: a fémvázra helyezett koponya, maszk és kígyó mintha egy totemet idézne, ami nem az örökkévalóságban áll, hanem bele van kódolva saját pusztulása.

Gárdonyi László

Horváth Gideon: Torso I.

Horváth Gideon: Fruits of Our Loins

Horváth Gideon: Opulence, you own everything

Horváth Gideon: Opulence, you own everything